

SREDOZEMNA MEDVJEDICA

Sredozemna medvjedica (*Monachus monachus*) nekoliko je puta viđena u blizini otoka Lošinja tijekom 2005. godine. Mnoga opažanja dojavljena su Plavom svijetu Institutu za istraživanje i zaštitu mora, iako ih je nekolicina ipak ostala neprijavljena sudeći po informacijama koje su istraživači prikupili po manjim mjestima na zapadnoj strani Lošinja i okolnim otocima.

Kako su redovita opažanja u okolici Istrarskog poluotoka također bila prijavljena Plavom svijetu u istom periodu zaključili smo da je u sjevernom Jadranu prisutno više od jedne jedinice ove vrste.

Nekada davno, sredozemna medvjedica bila je redoviti stanovnik Jadranskog mora. Prve detaljnije opise sredozemne medvjedice napravio je njemački prirodoslovac Johann Hermann

Danas se nedovoljno zna o ovoj ugroženoj vrsti. Sredozemna medvjedica u prošlosti je bila prisutna posvuda u Sredozemnom moru kao i na sjevernom i južnom atlantiku. Sada se može vidjeti tek ponegdje, a najveća se populacija bilježi na otocima Egejskog i Jonskog mora te uzduž obala Grčke i Turske.

Na hrvatskim otocima primjećene su samo manje populacije. Na nekim otocima veoma udaljenim od obale, kao uspavanke djeci služile su i priče o medvjedu koji je spavao na plažama, a živio u moru. Ipak, u zadnjih 100 godina, sredozemnu medvjedicu sve se rijede opažalo u Jadranskom moru pa se danas ova vrsta smatra regionalno izumrlom.

Sredozemna medvjedica smatra se najjednostavnijom među tuljanima. Mužjaci su u

1779. godine nakon što je mužjak sredozemne medvjedice uhvaćen u okolici Cresa. Hermann ga je detaljno opisao, ali prije nego što se započelo sa ikakvim opsežnijim istraživanjima, ova je vrsta već nestala iz Jadranskog mora.

Sredozemna medvjedica prvi je put bila opažena u sjevernom Jadranu, a u svijetu su nekad postojale čak tri vrste. Karipski *Monachus monachus* izumro je još 1900-tih godina dok je Havajska i Mediteranska vrsta, iako u malom broju, ipak uspjela opstati u nekim staništima.

prosjeku dugački oko 2.4 metra, a teže oko 320 kilograma dok su ženke nešto manje i lakše, težeći oko 300 kilograma. Imaju dugo, vitko tijelo sa kratkim perajama, ravno čelo i široku njušku sa po osam pari zubiju u donjoj i gornjoj čeljusti. Sredozemna medvjedica ima najkraće krzno od svih perajara (podred Pinnipedia), najčešće smeđe ili sive boje te nešto svijetlije na trbuhu. Stariji mužjaci mogu biti i u potpunosti crni.

Ljudska naseljavanja iskorijenila su sredozemnu

medvjedicu iz većine njezinih staništa, a ženke sada rađaju mlade tek u osamljenim špiljama, u potpuno nenaseljenim područjima.

Mušjaci i ženke postaju seksualno zreli između 4 i 6 godine života, te mogu biti poligamni. Mužjaci obično brane teritorij na kojem se pare sa ženkama. Mladi se rađaju tijekom cijele godine iako najčešće u ljetnom razdoblju te tijekom ranih zimskih mjeseci. Mogu roniti i plivati već od drugog tjedna starosti, a sišu 14 do 16 tjedna. Hrane se uglavnom ribom, lignjama i hobotnicama koje love u blizini obale. Pojedine jedinice mogu u prirodi živjeti i do 20-30 godina starosti.

U staroj Grčkoj, sredozemne medvjedice smatrali su zaštićenima od Bogova Posejdana i Apolona upravo stoga što ova životinja pokazuje veliku ljubav prema moru i suncu.

Jedne od prvih kovanica iz razdoblja 500 godina pr. Kr. prikazivale su glavu sredozemne medvjedice, a te su životinje ovjekovječene i u pisanjima Homera, Plutarha i Aristotela. Ribari i mornari smatrali su kako im opažanja ovih životinja u moru ili na obali donose sreću. Postoje dokazi o tome kako su za vrijeme rimskog carstva ove životinje bile ozbiljno ugrožene. Nakon raspada carstva populacija se privremeno obnovila, ali nikad u potpunosti. Razdoblja komercijalnog iskorištavanja ponovo su nastupila tijekom srednjeg vijeka i dovela do istrijebljenja posljednje, najveće kolonije sredozemnih medvjedica. One koje su uspjele opstati izbjegavale su otvorene i dostupne plaže i tražile utočište u nedostupnim špiljama u koje se moglo ući često samo iz mora.

Rušenja koja su uslijedila tijekom dva svjetska rata, industrijska revolucija te turistički bum doprinijeli su izumiranju ove vrste.

Sredozemna medvjedica danas je stavljena na listu kritično ugroženih vrsta od strane IUCN-a (International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources) i CITES-a (Convention on International Trade in Endangered Species).

Broj ovih životinja iznimno osjetljivih na ljudska uznemiravanja danas iznosi oko 300 - 500 jedinki. Mi se nadamo kako će buđenje ljudske svijesti i pažljivije upravljanje okolišem ipak dovesti do povratka ove vrste u Jadran kroz desetljeća koja će uslijediti.

Dragi prijatelji,

U protekle dvije godine, od otvorenja, trudili smo se napraviti ponudu, edukacijski program kojim bi zadovoljili posjetitelje (individualne posjetitelje, grupe učenika, studenata, turiste...) i pobliže ih upoznali sa radom našeg Centra, ali i sa samim radom i ciljevima Plavog svijeta. Grupe su nas počele posjećivati sredinom ožujka te je svaki slijedeći mjesec bio sve posjećeniji. Najposjećeniji su bili svibanj i lipanj. Među svim tim radionicama i predavanjima (preko 100) možemo izdvojiti nama najposebnije.

20.05.2005. polaznici "Vinko Bek" Centra iz Zagreba odlučili su nas posjetiti. Njih 19, zajedno sa svojim profesorima i pratnjom, odlučili su se za 2 predavanja i radionicu. Kako su bili smješteni u Velom Lošnju i sam smo program mogli podijeliti na dva dana.

Iako smo Vesna i ja prošle kroz sve radionice i predavanja gotovo 100 puta, ovaj nam put baš i nije bilo svejedno jer je sve trebalo biti ipak malo drukčije. Zašto? Sva djeca koja su došla imala su poteškoća s vidom, a bilo je i djece koja su u potpunosti bila slijepa. Radi toga je trebalo učiniti sve kako bi im se kroz zvuk i dodir stvorila slika, onoga što imamo i što radimo. Prvi dan smo im pričali o kitovima i mitovima. Postavljali su pitanja i htjeli sve znati. Bili su oduševljeni, a najviše su emocija, u Centru, pokazali kada smo pustili snimke glasanja dupina. Slijedeći dan je na redu bila radionica Živi svijet mora koja uključuje i vožnju brodom. Svi su bili opušteni i nestrpljivo čekali polazak na more. Naši Bekovci dobili su i gosta! Pridružio im se i Kike Curavić koji ih je oduševio. A mi? Mi smo se nadalje i molili da se dupini samo ovaj put pokažu...I zamislite, jesu!!!!

Veliko hvala Vama koji ste nas posjetili, sudjelovali u radionicama, slušali predavanja, a Vi koji još niste....

učinite to što prije!

...radujemo se Vašem posjetu.....

Andrea Borić

Faccia

Budući da smo 2005. sezonu istraživanja proširili na gotovo čitavu godinu Facciu smo redovito vidali. Tako smo otkrili da je ona stalni posjetitelj našeg područja istraživanja i u zimskim mjesecima. Ona je bila prvi dupin koji nam je zaželio dobrodošlicu u novoj godini već 02. siječnja. Premda smo je tri puta susreli samu, također je viđena unutar velike skupine majki s mladima te u društvu s prijateljicom Debby i njenim četverogodišnjim mladuncem. Čini se da u ljetnim mjesecima radije boravi u većem društvu dok je u proljeće i jesen češće sama ili u manjim skupinama. Tijekom svih susreta mogli smo ju dobro promotriti kao i ona nas. Zapravo je i dobila ime po osobitom načinu plivanja - svaki put kad izroni po zrak zamahne glavom i pokaže nam čitavu "facu".

Grifo

Grifo je ponovo postala majka! To je bila vrlo uzbudljiva novost za nas kad smo je krajem veljače sreli u pratnji mladunca starog tek nekoliko mjeseci. Budući da je tada viđena u većoj skupini, nismo mogli odmah biti sigurni da se radi o njenom mladuncu dok ih nismo ponovo nekoliko puta susreli tijesno povezane. Iako je njeno mladunče pokazivalo znatizelju zavirujući prema našem gumenjaku, Grifo je bila iznimno oprezna i trudila se da ga drži čvrsto pored sebe na pristojnoj udaljenosti. Kao i obično, Grifo smo viđali ili u velikim skupinama od 20-ak dupina predvođenim Philom i Monkom ili u društvu s ženkama nazvanim Frecia Bianca, Taba, Kate i Polly. Ove je godine Grifo viđana samo u sjevernom dijelu našeg područja istraživanja oko Punte Križa i Trstenika.

Gdje su sada?

Monk

Monk je protekle godine viđen svega četiri puta, uvijek u društvu svojih najboljih prijatelja Phila i Blowa. Kao i obično, bilo je teško približiti mu se i tek smo naknadno, uspoređivanjem fotografija leđnih peraja u institutu sa sigurnošću utvrdili da se radi o njemu. Pri našim susretima obično je bio zokupljen traženjem hrane uz rubne dijelove skupine držeći se podalje od živahnih i razigranih mladih dupina poput Marina, Hanka i smjelijih mladunaca. Iznenadujuće je da smo ga ove godine opažali duž čitavog područja istraživanja, od sjevera Trstenika preko Velog Lošinja sve do Molata, uglavnom su tu bili i Benede, Jeff, Debby, Bianca, Grifo, Luna, Mali i Faccia.

Phil

Tijekom 2005. Phila smo susreli čitave godine, od siječnja do listopada i to najčešće u društvu s najboljim prijateljem Monkom. Phil nipošto nije jedan od sramežljivih dupina te smo uspjeli izraditi nekoliko njegovih vrlo kvalitetnih fotografija. Zapravo smo mu dali nadimak "filmska zvijezda" jer se čini kao da se uvijek gura ispred fotografa kad bi neki drugi dupin trebao biti snimljen. Primjerice, za našeg posljednjeg susreta u listopadu sa skupinom od preko pedeset dupina on nam se uporno približavao pokazujući svoje dobro poznate ribolovne vještine sa svojim prijateljem Blowom. Tijekom proljeća i ljeta viđen je sa ženkom zvanom Nataša, vjerojatno joj udvarajući.

Kratkokljuni obični dupin

Delphinus delphis

Obični dupin rasprostranjen je posvuda u priobalnim i otvorenim morima tropskih i umjerenih područja Atlantskog i Tihog oceana. Također nastanjuje i Sredozemno i Crno more te ga se može susresti i u Jadranu.

Do početka sedamdesetih godina 20. stoljeća bio je prisutan u velikom broju u sjevernim dijelovima Sredozemlja. Međutim, u razdoblju između 50-ih i 70-ih godina obični je dupin smatran suparnikom u izlovu plave ribe. To je dovelo do ciljanog uništavanja ove vrste čime se drastično smanjio broj njenih pripadnika u Jadranu. U posljednjih 30 godina obični je dupin opažen vrlo rijetko. Ako izuzmemo uginulu jedinku pronađenu u kolovozu 2004., u Cresko-lošinjском području zadnji je put viđen 1997. godine.

Ovisno o staništu, obični dupini imaju vrlo raznoliku prehranu koja uključuje sitnu plavu ribu poput

inčuna i sardina te glavonošce. Zadržavaju se u velikim skupinama koje mogu brojiti i po nekoliko tisuća jedinki, osobito ako hrane ima u izobilju. Ipak, te se velike skupine sastoje od manjih obiteljskih zajednica sa po 30-40 vjerojatno vrlo srodnih jedinki. Obično love u manjim grupama, odvajajući se od velike skupine u potrazi za

hranom, ali se vraćaju radi druženja i putovanja. Općenito su vrlo aktivni, brzo se kreću i izvode spektakularne skokove. Procjenjuje se da mogu živjeti oko 20 godina.

Tijekom posljednjih 20 godina na stotine i tisuće običnih dupina uginulo je u povlačnim mrežama i mrežama stajačicama koje su se koristile za ulov tuna. Uništavanje staništa pod utjecajem čovjeka i prekomjerni izlov ribe glavni su uzroci nestanka običnog dupina iz Sredozemnog i Crnog mora.

Dječji kutak

Obojaj dupina i označi njegove glavne dijelove tijela!

Leđna peraja - služi pri održavanju ravnoteže u vodi, nema koštanu osnovu.

Repna peraja - na kraju tijela, položena horizontalno (obrnuto nego kod riba), služi poput motora nema koštanu osnovu.

Prsne peraje - par peraja smještenih na prsnom dijelu dupinova tijela, služe za mijenjanje smjera i održavanje ravnoteže; to su jedini udovi preostali od kopnenih predaka dupina te imaju koštanu osnovu kao i kod svih ostalih sisavaca.

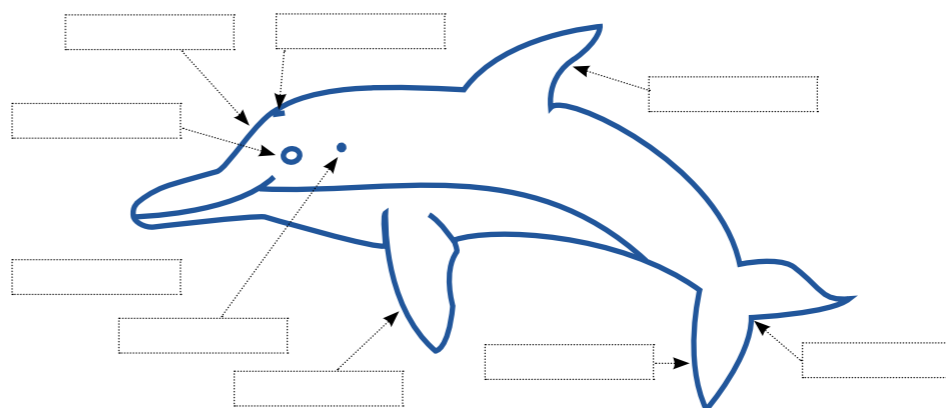
Dišni otvor - otvor smješten na vrhu glave kroz koji dupin diše, poput nosnica kopnenih sisavaca.

Oko - dupini imaju oči čije leće se mogu prilagoditi gledanju pod vodom i iznad nje.

Uho - iza oka dupina nalazi se malo uleknuce koje ukazuje na nekadašnji položaj vanjskog uha prisutnog kod kopnenih sisavaca.

Njuška - produženi dio usta i čeljusti koji je kod većine vrsta dupina pun jednolikih zubi.

Melon - okrugla struktura, poput leće, smještena u prednjem dijelu glave i važna pri eholokaciji.

Jeste li znali...

Skokovi

Ako uzmemo u obzir da odrasli dupini mogu težiti preko 300 kg i skočiti do 6 metara iz mora u vis, sigurno mora postojati i dobar razlog zbog kojeg se upuštaju u toliko trošenje energije.

Vjeruje se da je takvih razloga više. Prije svega, skokovi se povezuju sa snagom životinje. Odrasli mužjaci mogu izvoditi skokove kako bi pokazali koliko su snažni i time ukazivati na dominaciju u skupini.

Skokovi također mogu služiti kao oblik komunikacije. Prilikom doskoka dupina u more proizvodi se glasan zvuk koji je pod vodom moguće čuti kilometrima daleko. Na taj način dupini mogu privući pažnju jedinki iz drugih skupina. Mlađi dupini višak energije troše na skokove radi igre i zabave udarajući repnom perajom u površinu i prskajući sve oko sebe. Često puta dupini koji

"jašu" na valovima ispred pramca broda iskoče iz vode kako bi se pokazali.

Jedan od praktičnih razloga izvođenja skokova mogao bi biti uklanjanje nametnika pričvršćenih za dupinovu kožu.

Iako je rečeno da skokovi troše dupinima puno energije, oni također mogu biti i jedan od načina uštede energije. Dok plivaju uz površinu, dupini nailaze na otpor pri prolasku kroz sloj u kojem zrak dotiče vodu. Ukoliko žele plivati vrlo brzo, mogu samo hitro skočiti kroz taj sloj. Na taj način čuvaju energiju plivanjem ispod površine i klizanjem po površini, preskačući sloj koji pruža veći otpor kretanju i iziskuje veći utrošak energije.

Naposlijetku, skokovi im omogućavaju da bolje promotre svijet iznad površine, možda i dupini proučavaju ljude....

Za sve potrebne informacije naša adresa je:

LOŠINJSKI EDUKACIJSKI CENTAR O MORU
Kaštel 24, 51551 Veli Lošinj, Hrvatska
tel: 051 604 666 fax: 051 604 668
info@plavi-svijet.org
www.plavi-svijet.org

Izviješće 2005

Naša peta godina započela je selidbom u novi stan. Nakon mnogo veselih godina ispunjenih čestim preuređenjima naše stare kuće, zbog porasta broja stalnih članova tima u dogovoru s iznajmljivačima odlučili smo potražiti novi smještaj. Ubrzo smo se, vrlo zadovoljni, našli na novoj adresi u samom srcu luke Rovenska. Glavne su prednosti novog stana dvije kupatone, dovoljno spavaćih soba, dnevni boravak s TV-om i što je najvažnije - pogled na naš gumenjak privezan u luci.

Novi uredski prostori u Lošinjskom edukacijskom centru o moru u središtu Velog Lošinja učinili su pozitivne pomake u radnoj atmosferi i kontinuirano se koriste tijekom cijele godine. Dok "ljetna posada" uglavnom odmara od istraživanja dupina, "zimski posada" preuzela je prostor i započela rad na istraživanju morskih pasa i kornjača u suradnji s mjesnim ribarima.

Budući da su neki od istraživača dupina po prvi put ostali na Lošnju tijekom zimskih mjeseci imali smo izuzetno uspješnu sezonu. Osim snimljenih zvukova gotovo pri svakom izlasku imali smo priliku susresti dupine i promatrati što rade zimi. Prikupljeni podaci vrlo su zanimljivi, npr. dupine smo uvijek susreli na istim mjestima. Lako smo ustanovili što je razlog tome. U studenom započinje sezona liganja te i ljudi i dupini mirno i uspješno love na istim područjima za koje se zna da obiluju lignjama. Također, prilikom snimanja zvukova bilo je lako otkriti dupine jer gotovo smo ih uvijek prvo čuli pa tek onda ugledali. Ljeti je to nemoguće zbog buke koju stvara povećani promet plovila.

U periodu od travnja do studenog redovito su prikupljeni podaci i u konačnici smo imali 82 opažanja dupina, što je dvostruko više nego ranijih godina. Veliki napredak u prikupljanju i obradi podataka donio je prelazak s običnog na digitalni fotoaparat. Time je omogućena obrada podataka neposredno nakon povratka s terena, pa su i rezultati istraživanja bili brže dostupni. Zapravo, bilo je puno više rada u toku jednog dana jer je trebalo pregledavati mnogo više fotografija.

Protekle smo godine proširili područje istraživanja, a u planu smo imali i jednotijesni obilazak srednjedalmatinskog područja do Visa. Namjeravali smo posjetiti istraživačku bazu talijanskih i njemačkih istraživača u NP Kornati, s kojima uspješno surađujemo. Nažalost, to nismo uspjeli ostvariti jer nam vremenske prilike nisu bile sklone te smo čitav plan odgodili do slijedeće godine.

Nažalost, i ove smo godine imali nekoliko uginulih dupina. Jedan od njih uginuo je u izravnom sukobu s ljudima. Pronađeno je i mladunče koje se živo nasukalo na obalu, vjerojatno zbog izloženosti naglim promjenama tlaka u moru. Nakon sat vremena očajničkih pokušaja spašavanja, mladunče je uginulo. To je bilo iznimno traumatično, ali i poučno iskustvo za naš tim i volontere.

Ovom se prilikom još jednom želimo zahvaliti svim prijateljima, volonterima, usvojiteljima i ostalima koji nas podržavaju na pomoći koja omogućava nastavak i proširenje ovog projekta.

13. Dan dupina

Ove smo se godine uspjeti još bolje organizirati te je 13. Dan dupina protekao prilično ležerno. Aktivnosti su se odvijale u Malom Lošinj, Rovenskoj i, naravno, u Velom. Kako je Centar bio otvoren cijeli dan, posjetitelji su stalno ulazili i razgledavali. Novost u izložbenom dijelu Centra koja iznenađuje sve naše stalne posjetitelje je trodimenzionalni display životnog ciklusa glavate želve (morska kornjača, lat. *Caretta caretta*) s izloženim preparatom glavate želve dojmjljive veličine. Odmah pored novog kornjačinog displaya iznenađenje potencira elegancija još jednog novog izložka u Centru - preparata morskog psa čukova ulovljenog nedavno kočom u blizini Lošinja.

U plivanju je sudjelovala sedam ekipa, dvije seniorske i pet juniorskih. Svaka ekipa sastojala se od 4 člana.

Vaterpolo je ovaj put igralo pet ekipa. U prvim rundama juniorska ekipa Malog Lošinja eliminirala je ekipu Zlatokrila te nastavila u istom stilu pobjeđivši Malo - lošinjske seniore u finalu. Ekipa Plavog svijeta odigrala je u skladu sa svojim standardima, izgubivši za dlaku u odigravanju za treće mjesto od ekipe Velog Lošinja.

Škola jedrenja "Sunbird" ponovno je, u suradnji s Plavim svijetom, organizirala regatu u jedrenju na dasci, koja se održala u uvali Čikat u Malom Lošinj. Za regatu održanu u kasne jutarnje sate ukupno se prijavilo 16-ero natjecatelja. Dame su se pokazale uspješnijima od njihovih muških protivnika te su zauzele sva tri prva mjesta.

Sportska novost ovogodišnjeg Dana dupina je turnir u odbojki na pijesku. Natjecanje se održalo na terenu "Jadranske d.d." na Sunčanoj uvali od

13:00 do 17:00 sati uz sudjelovanje 6 ekipa sastavljenih uglavnom od mješovitih (muško/ženskih) parova. Treće mjesto osvojila je internacionalna ekipa "Kumovi", drugo "Ribice", a pobjedu je na naše veliko zadovoljstvo odnijela ekipa "Plavog svijeta".

Za natjecanje dječjih crteža ponovno su nam stigli

voditeljica Željka Karčić te su uvjerljivo osvojili 1. mjesto. Korektnog natjecateljskog duha, volje za rješavanjem zadataka i vesele atmosfere nije nam nedostajalo te smo i opet s veseljem upisali nove pobjednike na našu listu najboljih!

Dobra vijest ovogodišnjeg Dana dupina dočekala je i one mlađe od 7 godina za koje smo uz ocrtava-

radovi iz cijele Hrvatske i različitih dijelova Europe, ponajviše Velike Britanije. Tako smo na zidovima na rivi u Velom Lošinj u ove godine izložili preko 570 crteža. Kao dva najbolja crteža žiri Plavog svijeta izabrao je crteže koje su izradili Matej Orkić iz Pule te Lara Lacković iz Varaždina, a zbrojeni glasovi dali su ovogodišnjeg favorita publike, a to je crtež Vande Četković iz Splita.

I ove godine igrala se 'Potraga za skrivenim blagom' u kojoj je sudjelovalo sedam ekipa s po 6 do 7 članova. Svaka ekipa trebala je obići sedam postaja na kojima su ih dočekivali voditelji igre s već pripremljenim zadacima i trikovima! U rješavanju raznovrsnih zadataka, od pantomime i labirinta do slaganja točnih rečenica i odgovaranja na pitanja, najbolje se snašla ekipa 'Hobotnice' koju je kroz 'Potragu' uspješno provela njihova

vanje rive kredom i natjecanje u dječjim crtežima organizirali i specijaliziranu radionicu baš za njihov uzrast.

S obzirom na prošlogodišnji dobar provod i ove godine su nas došli zabavljati Swingersi koji su nakon proglašenja pobjednika igara i dodjele nagrada održali koncert u Velom te su svojim funky stilom uspješno rasplesali publiku. Večer je i opet završila na Rovenskoj koja se ponovno pokazala idealnim mjestom za "After-D-day-party". Puno hvala svim našim volonterima koji su nam pomogli pri realizaciji ovog Dana dupina kao i svim sudionicima u igrama i natjecanjima. Također hvala našim sponzorima, a to su i ove godine: Turistička zajednica Malog Lošinja; Dalmacija vino iz Splita; Jadranka d.d. iz Malog Lošinja te Grad Mali Lošinj.

Sponzori

Još jednom želimo zahvaliti svim našim sponzorima i donatorima na podršci koju su nam pružili tijekom 2005. godine. Naši sponzori i donatori u 2005. bili su: Grad Mali Lošinj, Jadranka hoteli, Primorsko - Goranska županija, Kneževina Monako, Ured za udruge Vlade RH, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja te svi naši volonteri i usvajatelji dupina.

Impressum

Urednik:

Draško Holcer

Tekstove napisali:

Andrea Borić, Annika Wiemann, Draško Holcer, Peter Mackelworth

Fotografije:

Gorjan Agačević, Annika Wiemann, Nikolina Rako

Izdavač:

Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora 2005

Adoption

Hvala svim usvajateljima dupina koji su nas podupirali tijekom protekle godine!

Usvajanjem dupina pomažete njihovoj zaštiti i podupirete djelovanje Plavog svijeta.

Od sada možete usvojiti dupina i online.

Posjetite naš website:

www.plavi-svijet.org

ili nas nazovite na broj 051 604 666

za sve dodatne informacije.

▶ Individualno usvajanje

cijena 150 kn 20 eur

▶ Individualno usvajanje Plus

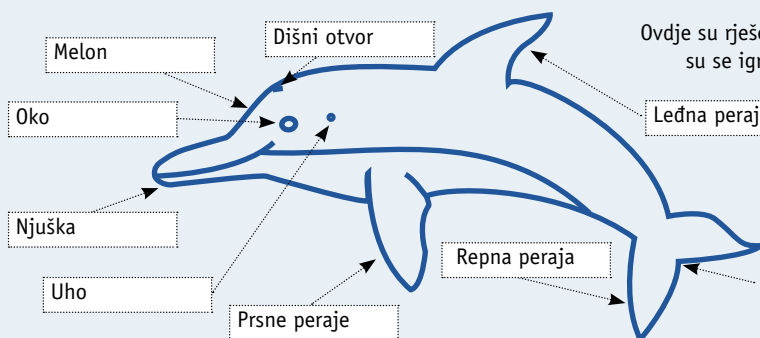
cijena 250 kn ili 35 eur

▶ Usvajanje za tvrtke

cijena 500 kn ili 70 eur

▶ Usvajanje za škole i vrtiće

cijena 250 kn ili 35 eur

Ovdje su rješenja igre za one koji su se igrali u dječjem kutku: